ních cestujících mimo stanoviště své živnosti bez výslovného písemného vyzvání, mohl právem žal. úřad vysloviti, že skutková podstata § 59 živn. řádu je dána.

Pokud stížnost poukazuje k tomu, že žal. úřad, jak plyne i z citace nál. Boh. A 3425/24, zřejmě vycházel z nesprávné skutkové podstaty, že st-l vyhledával objednávky na fotografické zvětšeniny, kdežto de facto se jednalo o vyhledávání objednávek na portréty, přehlíží, že žal. úřad potvrdil trestní nález I. stolice z jeho důvodů, tedy nález vybudovaný na tom, že st-l vyhledával objednávky na portréty a že toliko k vyvrácení námitek odvolání po stránce právní se dovolal cit. nálezu, z čehož však nelze souditi, že by byl vycházel z nesprávného skutkového základu. — — —

Č. 10.381.

Vodní právo. — Řízení před nss-em: I. * Proti výroku zemského úřadu, jímž byla v odvolacím řízení určena výše odškodného za pozemek vyvlastněný pro vodní dílo, je stížnost k nss vzhledem k ustanovení § 87 odst. 2 mor. vod. zák. nepřípustna, a to jak s námitkami věcnými, tak s námitkami formálními, jež týkají se výroku samého nebo vyšetření podkladu pro určení výše odškodného. Stížnost je však přípustna, pokud namítá, že zemský úřad nebyl pro nějakou procesní překážku vůbec oprávněn výrokem prvé stolice o výši odškodného instančně se zabývati.

Řízení správní: II. * Podá-li zemský president v zastoupení země (§ 54 org. zák. č. 125/27) odvolání z rozhodnutí okresního úřadu v záležitosti, v níž tato země byla stranou, není zemský úřad jako takový podjatý a může zástupce zemského presidenta o podaném odvolání rozhodovati (§ 11 vl. nař. č. 8/28).

(Nález ze dne 1. března 1933 č. 17.187/30.)*)

Věc: Marie B. v O. proti zemskému úřadu v Brně o náhradu za vyvlastněné pozemky.

Výrok: Stížnost se jednak odmítá pro nepřípustnost, jednak zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Výměrem z 28. srpna 1912 vyslovilo býv. okresní hejtmanství ve Znojmě k žádosti firmy »Podýjské závody pro údolní přehrady a elektrické podniky, spol. s r. o.« ve V. ve spojení se zastupitelstvy měst Z., T., J., obce V. a vodního družstva pro regulaci řeky Dyje v D. ve smyslu § 48 mor. vod. zák. č. 65/1870 z. z., že st-lka jest povinna jmenovaným podnikatelům odstoupiti louku č. kat.... v O. ve výměře 70 a 82 m².

Výměrem z 27. března 1930 stanovil okresní úřad ve Znojmě na základě provedeného místního jednání, ježto při tomto jednání nedošlo k dohodě, náhradu podle § 87 mor. vod. zák. takto: »Čsl. stát a země Moravskoslezská jsou povinny rukou společnou a nerozdílnou zaplatiti st-lce za

*) Podobně také nál. z 1. března 1933 č. 13.868/31 a č. 6418/32.

1 m² parcely č. . . . obnos 2·60 Kč, úhrnem tedy obnos 18.413·20 Kč. K tomuto obnosu musí jí býti ještě vyplacen 25%ní příplatek jako náhrada za ztížení hospodářství, poněvadž ztrácí jedinou louku. Současně béře se na vědomí, že si majitelka vyhradila při jednání za 1½ měřice louky parc. č. . . . jako kompensaci 3 měřice ze státních luk v Š., budou-li tyto podniku přiděleny; v tomto případě snížil by se příplatek za stížení hospodářství na 15%. Poplatky a dávka z přírůstku hodnoty jdou na účet podniku. Podotknuto, že směrodatným pro stanovení ceny a příplatku bylo souhlasné dobré zdání hospodářských znalců.«

Proti tomuto výměru podal zemský úřad (zemský president) jménem spolustavebníků údolní přehrady u V. odvolání, v němž upatnil, že nesouhlasí s odhadem luk ani se stanovenými příplatky za stížené hospodářství a navrhl, aby náhrada podle odhadu uložená za louky bonitní třídy vyšší než V. byla upravena tak, aby vůči cenám rolí odhadního tarifu byla v obdobném poměru jako jest odhadní cena za louku V. třídy bonitní per 2 Kč vůči ceně role stejné bonity per 1.30 Kč a aby vyměřená přirážka k základním náhradovým obnosům byla upravena poměrně k nejvyšší hranici přirážkové 60%, jež jest úměrna rozdílu mezi obvyklým výnosem peněžní náhrady a nejpříznivějším naturálním čistým výnosem zabraných pozemků.

Nař. rozhodnutím vyhověl zemský úřad v Brně podanému odvolání a pozměnil nař. výměr I. stolice takto: »Čsl. stát a země Moravskoslezská jsou povinny rukou společnou a nerozdílnou zaplatiti st-lce za 1 m² parc. č. . . . částku 2·20 Kč, úhrnem tedy obnos 15.580·40 Kč, Vedle tohoto obnosu nepřísluší podniku hraditi jí případné poplatky i dávku z přírůstku hodnoty, poněvadž příslušná kvota jest v dotyčném obnosu náhradním, po případě v hodnotě vyměněného pozemku již obsažena. K tomuto základnímu obnosu přiznává se ještě příplatek 15%ní v obnose 2.337·05 Kč jako náhrada za ztížení hospodářství. Jinak ponechán napadený výměr nezměněn až na to, že v případě výměny pozemků sníží se příplatek na 10%.«

O stížnosti proti tomuto rozhodnutí podané uvážil nss:

Nař. výrokem stanovil zemský úřad v Brně v pořadu instančním podle § 87 odst. 1 mor. vod. zák. výši peněžité náhrady za louku č. kat. . . . v O., která byla st-lce podle § 48 cit. zák. výměrem bývalého okresního hejtmanství ve Znojmě z 28. srpna 1912 vyvlastněna. Podle ustanovení § 87 odst. 2 mor. vod. zák. rozhoduje však o výši peněžité náhrady, jestliže se účastníci nespokojili s výrokem úřadu správního, řádný soud. Ustanovení toto, otevírajíc oběma stranám vyvlastňovacího řízení po výroku úřadu správního o výši odškodnění pořad soudní za účelem soudního řešení téže otázky, odnímá výroku úřadu správního povahu správního aktu pro strany závazného. Nss jest však podle ustanovení § 2 zák. o ss povolán poskytovati st-lům právní ochranu jen proti rozhodnutím a opatřením úřadů správních, jež majíce povahu výroku judikátního, pro strany závazného, jsou způsobilá strany v právech jejich zkrátiti.

Nař. výrok žal. úřadu, jímž strany říditi se nemusí, majíce možnost otázku žal. úřadem řešenou vznésti ještě před řádný soud, nelze tedy uznati za judikátní rozhodnutí neb opatření ve smyslu § 2 zák. o ss, a je proto stížnost proti výroku takovému směřující podle § 2 a 21 zák. o ss nepří-

pustna (srov. Boh. A 7165/28), a to tím spíše, že jde o věc, o níž podle cit. § 87 vod. zák. přísluší rozhodovati řádným soudům, jež i podle výslovného předpisu § 3 lit. a) zák. o ss je z příslušnosti správního soudu vyloučena.

Pokud tedy stížnost směřuje proti věcnému obsahu výroku žal. úřadu o výši odškodného, bylo ji pro nepřípustnost odmítnouti, a to nejen s jejími námitkami věcnými, nýbrž i s námitkami rázu formálního, jež týkají se vyšetření potřebného podkladu pro určení odškodňovací sumy, neboť i tyto námitky týkají se jen incidentů určení výše odškodného, o níž k zakročení kterékoli z obou stran řízení vyvlastňovacího přísluší rozhodnouti řádnému soudu. Než tím není cesta stížnosti k nss-u proti výrokům úřadu správního ve věci výše odškodného naveskrz uzavřena.

Strany řízení vyvlastňovacího mohou se podle § 87 odst. 2 vod. zák. v příčině výše odškodného obrátiti na řádný soud teprve tehdy, nejsou-li spokojeny s výrokem správního úřadu ve vyvlastňovacím nálezu učiněným. Výrok tento tvoří tedy procesní předpoklad, kterým jest zakročení stran u řádného soudu podmíněno. Ježto pak nález vodoprávního úřadu podle § 87 vod. zák. i s výrokem o výši odškodnění, v něm obsaženým, podléhá podle § 94 téhož zák. instančnímu přezkoumání v řízení odvolacím, je zmíněný předpoklad nastoupení cesty soudní dán teprve tehdy, když odškodňovací výrok správního úřadu stal se formálně perfektním, to jest když, byv odvoláním vzat v odpor, prošel předepsaným instančním pořadem správním, anebo, nebyv vzat v odpor, nabyl formální právní moci. Z tohoto poměru mezi výrokem správním a nastoupením pořadu soudního a zejména z podmíněnosti tohoto pořadu právní existencí výroku správního vyplývají následovní důsledky:

Odepřel-li úřad správní ať v prvé, ať v odvolací stolici výrok o odškodnění, není odpírající výrok správní vlastním výrokem o výši odškodnění. Dovolává-li se strana proti tomuto odpírajícímu výroku úřadu správního pomoci nss-u, uplatňuje toliko svůj právní nárok, aby v řízení správním zjednán byl procesní předpoklad, kterým je nastoupení pořadu soudního podmíněno. Přezkoumání zmíněného odpírajícího výroku není z příslušnosti nss-u vyloučeno, a soud tento je proto povinen — jsou-li splněny ostatní podmínky jeho jurisdikce — st-li svou ochranu poskytnouti. Rovněž tak je nss povinen přijmouti stížnost, kterou se vytýká, že správní úřad, jenž v odvolacím řízení výrok prvé stolice zrušil nebo změnil, nebyl pro některou procesní překážku, na př. pro svou nepříslušnost nebo pro nedostatek řádného opravného prostředku, vůbec oprávněn výrokem prvé stolice instančně se zabývati, zejména jej odstraniti nebo měniti, neboť v takovémto případě zasahoval by úřad odvolací nezákonně do právní situace, kterou strana získala, opatřivši si předpoklad nastoupení pořadu soudního, proti čemuž může ovšem stranu chrániti nss, a jen tento soud, nikoli však soud řádný, na určení výše odškodného omezený.

Posuzuje stížnost s těchto hledisek, musil nss uznati za přípustnou jeji námitku, že žal. zemský úřad nebyl vůbec oprávněn rozhodovati o odvolání zemského presidenta, poněvadž tím rozhodoval ve vlastní věci, a

že byl naopak povinen věc předložiti stolici nadřízené. Neboť námitkou touto vytýká stížnost nepříslušnost žal. zemského úřadu. Námitku tuto nemohl však nss uznati důvodnou.

Výměrem I. stolice byly Čsl. stát a země Moravskoslezská jako vyvlastnitelé, tedy jako jedna ze stran řízení vyvlastňovacího uznány povinnými zaplatiti rukou společnou a nerozdílnou určité odškodnění. Byla tudíž země Moravskoslezská jako strana legitimována z tohoto výměru se odvolati. Podle § 54 zák. o organisaci politické správy zastupuje zemský president zemi jako právnickou osobu a v této svojí funkci podal též jménem země Moravskoslezské odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí. Podle opisu tohoto odvolání ke spisům připojeného bylo odvolání sice podáno »zemským úřadem v Brně«, avšak z okolnosti, že bylo podáno jménem spolustavebníků údolní přehrady u V. a z celého kontextu jeho, jakož i z toho, že čelí proti rozhodnutí okresního úřadu ve Znojmě z 27. března 1930, ve kterém bylo zemi Moravskoslezské přiznáno právo odvolací, je zřejmo, že odvolání podala země Moravskoslezská zastoupená zemským presidentem, a nař. rozhodnutí odvolání také v tomto smyslu pojímá; za tohoto stavu věci nelze pochybovati, že odvolání přes nepřesné označení bylo podáno ve skutečnosti zemským presidentem v zastoupení země Moravskoslezské.

Je mimo spor, že o odvolání z rozhodnutí okresního úřadu, jímž bylo někomu podle § 87 mor. vod. zák. uloženo platiti náhradu za vyvlastněné pozemky, jest povolán rozhodovati zemský úřad. Je-li však odvolatelkou země Moravskoslezská, zastoupená podle § 54 zák. č. 125/27 zemským presidentem, nelze z pouhé okolnosti, že přednostou rozhodovacího zemského úřadu jest podle § 7 cit. zák. taktéž zemský president, dovozovati, že zemský úřad rozhodoval »ve vlastní věci«, neboť nerozhodoval o odvolání zemského presidenta jako soukromé osoby, nýbrž o odvolání země Moravsko-slezské, jež jako právnická osoba musí vystupovati nějakým representantem. Zemský úřad jakožto odvolací orgán je však zcela odlišný od země Moravskoslezské jakožto právnické osoby. Nepříslušnost zem. úřadu nelze konečně vyvozovati ani z § 11 vl. nař. č. 8/28, poněvadž tu nejde o žádný z případů podjatosti tam uvedených, když zemský president ani odvolání vlastním jménem nepodal ani o odvolání tomto osobně nerozhodoval, neboť rozhodnutí vydal jeho zástupce, čímž bylo předpisu cit. § 11 vyhověno.

Č. 10.382.

Vodní právo (Slovensko): * Zákaz sázeti stromy nebo keře blíže k řečišti, nežli je statuty dovoleno, obsažený v § 142 odst. 2, bodu 3. zák. čl. XXIII:1885, čelí proti stavu policejně závadnému a vztahuje se proto i na ponechání stromů kýmkoliv vysázených.

(Nález ze dne 1. března 1933 č. 11.827/31.)

Věc: Josef Q. v M. proti ministerstvu zemědělství o odstranění stromů a keřů s břehu mlýnského náhonu.